

Informasjon om Opsjonskontrakter på valuta

Her kan du lese generell informasjon om opsjonskontrakter på valuta som kan handles i Danske Bank.
En opsjonskontrakt (en opsjon) på valuta kan inngås som en OTC-transaksjon med Danske Bank som motpart.

HVA ER VALUTA OPSPJONSKONTRAKT?

En opsjonskontrakt (en opsjon) på valuta kan inngås som en OTC-transaksjon med Danske Bank som motpart.

Når du handler en opsjon på valuta, får du enten en rett eller plikt til å kjøpe eller selge en underliggende valuta til en avtalt kurs på et fremtidig tidspunkt ("utløpsdatoen"). Den avtalte kurset kalles ofte "utøvelseskurs".

Kjøperen av en opsjon betaler en premie til den parten som utsteder opsjonen på det tidspunktet kontrakten inngås.

SLIK BRUKES OPSJONER PÅ VALUTA

Opsjoner på valuta brukes for å sikre mot valutarisiko i ustabile perioder.

De kan også være attraktive investeringsinstrumenter for å skape sprofitt på en forventet kursutvikling.

LØPETID

Opsjoner på valuta har typisk løpetid opp til to år.

TYPER OPSJONER

En *call opsjon* gir kjøperen rett til å kjøpe den underliggende valutaen, mens en *put opsjon* gir kjøperen rett til å selge.

Hvis du kjøper en opsjon, vil du ha rett til å kjøpe (call opsjon) eller selge (put opsjon) den underliggende valutaen mot å betale en premie.

Hvis du selger en opsjon, har du en forpliktelse til å selge (call opsjon) eller kjøpe (put opsjon) den underliggende valutaen. Oppgjøret kan foretas i kontanter eller betales ved levering.

En opsjon som gjøres opp ved levering er en avtale der kjøperen, ved utøvelse og mot betaling av en premie, har rett til å kjøpe (call opsjon) eller selge (put opsjon) den underliggende valutaen ved å foreta eller ta levering på oppgjørsdatoen samtidig med, eller etter forutgående betaling av kjøpsprisen ("utøvelseskurs").

En opsjonstransaksjon med kontantoppkjør er en avtale der kjøperen, ved utøvelse og mot betaling av en premie, her rett til å motta, på oppgjørsdatoen, et beløp som selgeren er forpliktet til å betale.

blue white logo

Oppgjørsbeløpet er differansen mellom

- markeds kur sen og utøvelses kur sen hvis markeds kur sen er høyere enn utøvelses kur sen (call opsjon); eller
- utøvelses kur sen og markeds kur sen hvis utøvelses kur sen er høyere enn markeds kur sen (put opsjon).

Markeds kur sen er den kur sen som valutaen omsettes til på utløpstidspunktet, typisk to forretningsdager før oppgjørs dato en.

Retten til å kjøpe eller selge kan bare utøves på forfalls dato en.

En opsjon kan avsluttes med en eller flere grenser. Dette betyr at hvis valutakur sen når en grense i en grensevindus periode vil opsjonen enten materialisere seg eller forfalle.

- For knock-out opsjoner opphører opsjonen hvis grensen nås.
- For knock-in opsjoner materialiserer opsjonen seg hvis grensen nås.

BEGREPER SOM BRUKES FOR Å ANGI VERDIEN AV EN OPSJON

Generelt er det tre ulike termer som brukes for å uttrykke verdien av en opsjon:

“Out-of-the-money” innebærer at en call opsjons utøvelses kur sen er høyere enn den aktuelle markeds kur sen for det underliggende valutaparet, mens det motsatte gjelder for en put opsjon.

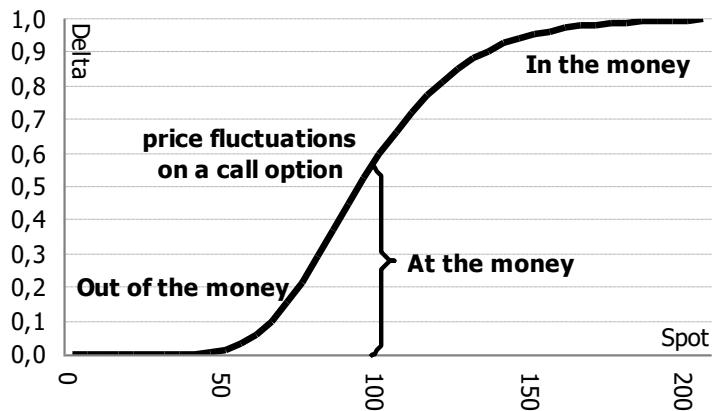
“At-the-money” omfatter både call og put opsjoner og innebærer at opsjonens utøvelses kur sen tilsvarer den aktuelle markeds kur sen på det underliggende valutaparet.

“In-the-money” innebærer at en call opsjons utøvelses kur sen er lavere enn den aktuelle markeds kur sen, mens det motsatte gjelder for en put opsjon.

Generelt utøves opsjoner som er in-the-money ved utløp, mens opsjoner som er at- eller out-of-the-money ikke blir det.

Opsjoners prissvingninger drives av volatilitetsendringer og endringer i det underliggende valutaparet. En opsjons volatilitet er en måte å uttrykke den forventede svingningen i den underliggende valutakur sen.

blue white logo

PRISING AV OPSJONER PÅ VALUTA

Prisen (premien) for en opsjon på valuta bestemmes av følgende faktorer:

- Type opsjon (call, put, barrier, knock-out, knock-in, etc.).
- Spot-kursen for det underliggende valutaparet.
- Den forventede risikoen (volatiliteten) knyttet til det underliggende valutaparet.
- Løpetid.
- Utøvelseskurs og eventuelle avtalte grenser.
- Rentesatsen på valutaene involvert.
- Volatilitet (forventede kurssvingninger)

Når premien er fastsatt, legges en kundemargin til transaksjonen for å dekke kreditt, finansiering og kapitalkostnader, noe som resulterer i en negativ innvirkning på markedsverdien på tidspunktet transaksjonen er gjennomført.

FORVENTET RISIKO (VOLATILITET)

Hvis vekslingskursen for en valuta forventes å svinge betydelig i fremtiden er det større sannsynlighet for at den vil endre seg i forhold til den gjeldende valutakursen. I forlengelsen av dette innebærer det også en større sannsynlighet for at en valutaopsjon vil ha økt verdi på forfallsdatoen, noe som indikerer en høyere opsjonspremie. Derfor vil det være dyrere å kjøpe sikring av en valuta med sterke svingninger i vekslingskursen.

LØPETID

Løpetiden for en opsjon har stor virkning på premiebeløpet. Jo lengre periode, desto dyrere vil en standard call eller put opsjon være.

blue white logo

**UTØVELSESKURSEN OG
EVENTUELLE AVTALTE
GRENSER**

Differansen mellom utøvelseskursen og markedskursen påvirker størrelsen på opsjonspremien.

For call opsjoner gjelder; jo lavere utøvelseskurs, jo høyere premie. En lavere (bedre) vekslingskurs for valutaen man ønsker å kjøpe vil gjøre opsjonen dyrere å kjøpe.

For barriereeopsjoner vil valget av grensen ha stor påvirkning på størrelsen på premien.

For knock-out opsjoner faller premien jo nærmere markedets vekslingskurs ligger grense nivåene som fastsettes når kontrakten inngås. For knock-in opsjoner øker premien jo nærmere markedets vekslingskurs ligger grense nivåene som fastsettes når kontrakten inngås.

**RENTESATSENE FOR
VALUTAENE SOM ER
INVOLVERT**

Rentesatsene for de to valutaene påvirker størrelsen på premien.

Hvis rentesatsene i primærvalutaen (som USD) er høyere enn sekundærvalutaen (som NOK), vil call opsjoner være billigere og put opsjoner være dyrere og visa versa.

**TIDLIG AVSLUTNING AV
OPSIJONSPOSISJONER**

Hvis en opsjonsposisjon vil avsluttes før utløp kan det etableres en motsatt rettet opsjons kontrakt med basis i aktuelle valutakurser. Løpetiden på skal være lik den gjenværende løpetiden på den opprinnelige opsjonen. De øvrige vilkårene skal være identisk med de opprinnelige vilkårene.

**BRUK AV OPSJONER FOR Å
SIKRE VALUTARISIKO**

I det følgende forklares hvordan opsjonskontrakter på valuta kan brukes for å sikre valutarisiko.

Vanlige opsjoner på valuta

Et norsk selskap som skaper inntekter i USD som et resultat av eksport til USA kan sikre sin valutarisiko ved å kjøpe en put opsjon for å selge USD mot NOK.

Når selskapet inngår transaksjonen, betaler selskapet en premie mot retten til å selge USD mot NOK til avtalt vekslingskurs på utløpsdatoen. Vekslingskursen bestemmes av selskapet.

Hvis spot-kursen er lavere enn utøvelseskursen på utløpstidspunktet vil selskapet selge USD-beløpet som er avtalt til utøvelseskursen. Hvis spot-kursen derimot er høyere enn utøvelseskursen på utløpstidspunktet, vil selskapet ikke utøve opsjonen, men heller selge til spot-kursen.

blue white logo

Barriereopsjoner på valuta

Et norsk selskap som skaper inntekter i USD som et resultat av eksport til USA kan sikre sin valutarisiko ved å kjøpe en put opsjon for å selge USD mot NOK.

Hvis den kjøpte put opsjonen forfaller fordi NOK-USD kursen øker til et forhåndsdefinert nivå, er dette en barriere opsjon (knock-out put opsjon).

Barriere opsjoner vil bli rimeligere enn ordinære put opsjoner. Selskapet oppnår en rabatt fordi opsjonen vil forfalle hvis barrieren nås i opsjonens løpetid. I dette eksempelet er imidlertid barrieren høyere enn den gjeldende spot-kursen. Dette gjør at selskapet er bedre posisjonert for å fornye sikringen hvis opsjonen forfaller fordi spot-prisen nå er høyere enn den var da transaksjonen ble inngått.

EKSEMPLER PÅ AVKASTNINGSPROFILER VED BRUK AV VALUTAOPSJONER

Under ser du flere eksempler på avkastningsprofiler som illustrerer om opsjonsposisjonen har en positiv eller ingen verdi.

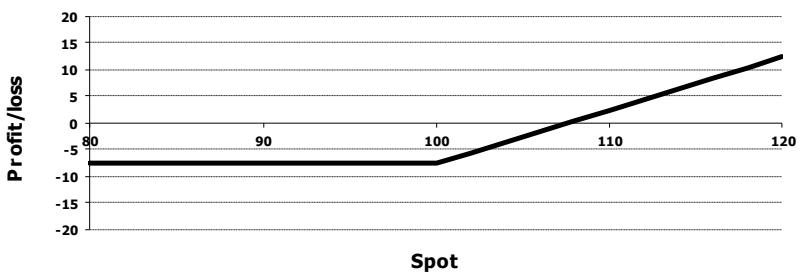
Kjøp av en call opsjon

Kjøperen av en call opsjon har rett, men ikke en plikt til å kjøpe den underliggende valutaen til en avtalt vekslingeskurs.

Hvis spot-kursen er høyere enn utøvelseskursen på utløpstidspunktet kan opsjonen utøves med gevinst.

Hvis spot-kursen er lavere enn utøvelseskursen ved utløpstidspunktet vil ikke opsjonen bli utøvet fordi den underliggende valutaen kan kjøpes i markedet til en bedre kurs.

Yield profile, purchased call option

blue white logo

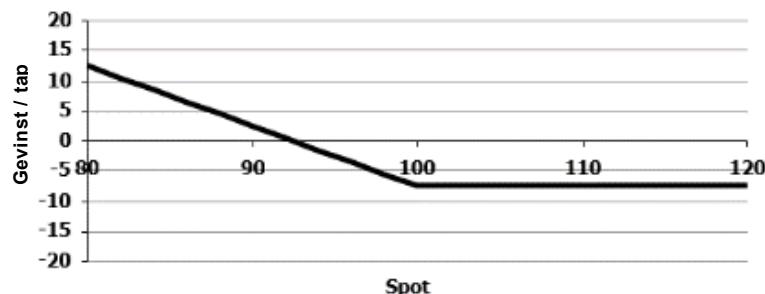
Kjøp av en put opsjon

Kjøperen av en put opsjon har rett, men ikke plikt til å selge den underliggende valutaen til en avtalt vekslingskurs.

Hvis spot-kursen er lavere enn utøvelseskursen på utløpstidspunktet kan opsjonen utøves med gevinst.

Hvis spot-kursen er lavere enn utøvelseskursen ved utløpstidspunktet vil ikke opsjonen bli utøvet fordi den underliggende valutaen kan selges i markedet til en bedre kurs.

Utbytteprofil, kjøpt put opsjon

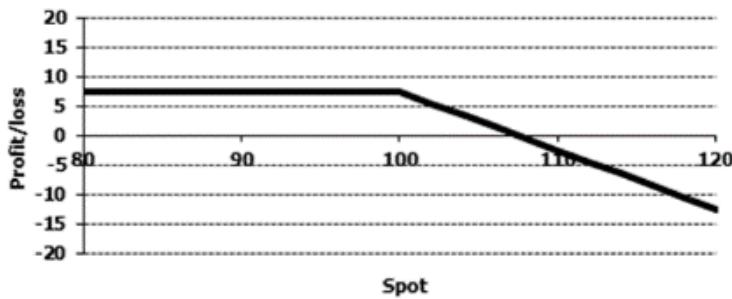

blue white logo

Salg av en call opsjon

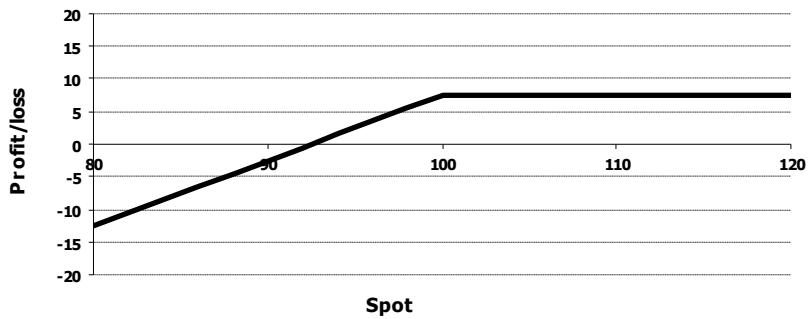
Selgeren av en call opsjon er forpliktet til å selge den underliggende valutaen til en avtalt kurs hvis kurset er høyere enn utøvelseskursen ved utløpstidspunktet og kjøperen utøver opsjonen.

Hvis spot-kurset er lavere enn utøvelseskursen ved utløpstidspunktet vil ikke opsjonen bli innløst fordi den underliggende valutaen kan kjøpes i markedet til en bedre pris.

Yield profile, sold call option*Salg av en put opsjon*

Selgeren av en put opsjon er forpliktet til å kjøpe den underliggende valutaen til en avtalt innslagskurs hvis spot-kurset er lavere enn innslagskursen ved utløpstidspunktet og kjøperen utøver opsjonen.

Hvis spot-kurset er høyere enn utøvelseskursen ved utløpstidspunktet vil ikke opsjonen bli innløst fordi den underliggende valutaen kan selges i markedet til en bedre kurs.

Yield profile, sold put option

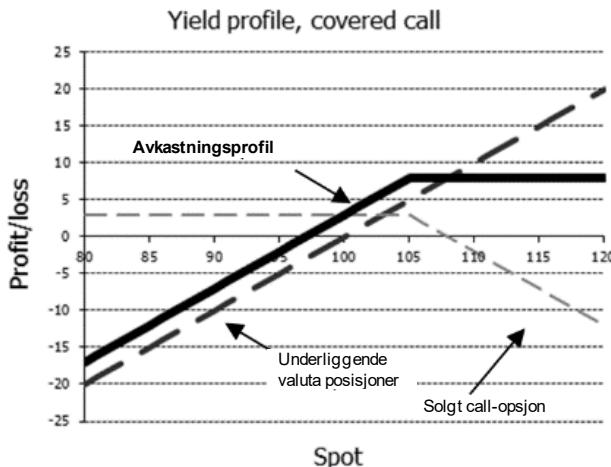
blue white logo

**EKSEMPLER PÅ
INVESTERINGSSTRATEGIER
VED BRUK AV
VALUTAOPSPJONER**

Covered call

En covered call består av en solgt call opsjon med samtidig eierskap av den underliggende valutaen. Med andre ord har opsjons selgeren plikt til å levere den underliggende valutaen hvis kjøperen innløser sin opsjon.

Selgeren mottar en premie for å selge call opsjonen i retur for å frasi seg sin rett til en mulig avkastning dersom den underliggende valutakursen skulle overgå utøvelseskursen.

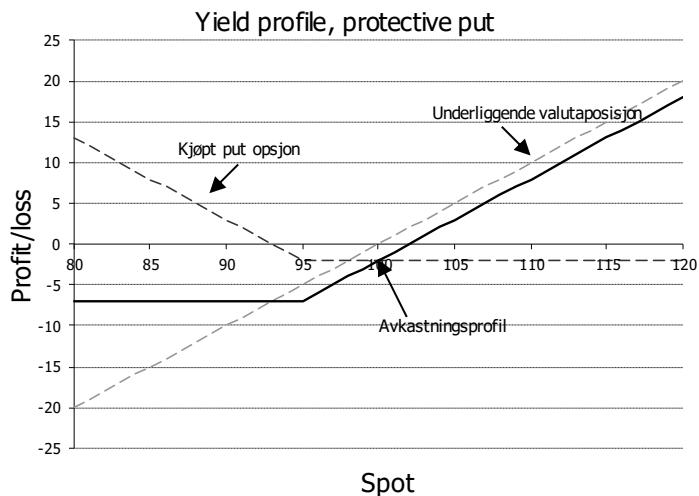
Investoren bør ikke forvente at avkastningen skal overstige utøvelseskursen pluss premien som er mottatt, da dette markerer dekningspunktet for strategien.

blue white logo

Protective put

I en protective put blir en put opsjon kjøpt mens investoren samtidig eier den underliggende valutaen. Dette gir parten rett, men ikke plikt til å selge den underliggende valutaen til opsjonens utøvelseskurs.

Investoren betaler en premie for å kjøpe put opsjonen, mens potensialet i den underliggende valutaen er intakt.

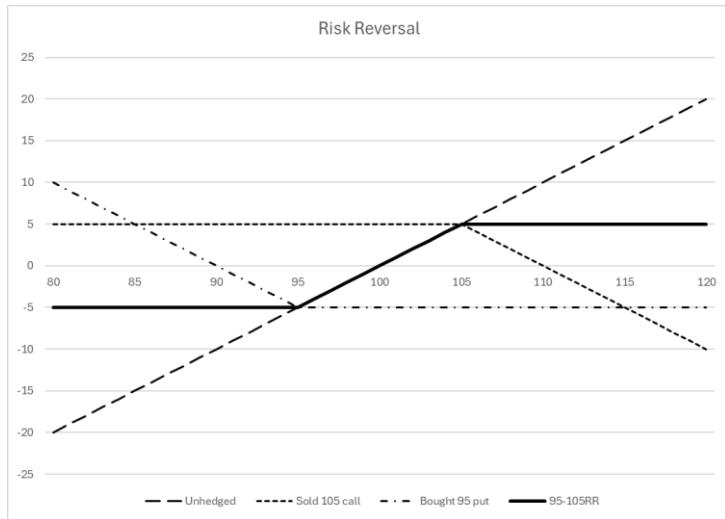
Strategien brukes for å sikre mot svakere vekslingeskurs av den underliggende valutaen.

blue white logo

Risk Reversal

En Risk Reversal består av en solgt kjøpsopsjon med samtidig kjøp av en salgsopsjon. Investoren kan dra nytte av begrensete positive kursgevinster opp til utøvelseskursen i den solgte samtaleten, mens investoren får beskyttelse mot valutakurstap utover utøvelseskurs på den kjøpte salgsstreiken. Mellom de to streikene er avkastningen lik en ikke sikret posisjon.

Streikene (utøvelseskurs) i en Risk Reversal justeres vanligvis for å gjøre strategien til en nullkostnadsstruktur for investoren.

blue white logo**RISIKOFAKTORER**

Det er viktig å være klar over at handel med opsjoner på valuta kan innebære en betydelig risiko.

Ved salg av opsjoner på valuta

For opsjoner som involverer levering, innebærer et salg risikoen for at det oppstår en ufordelaktig forskjell mellom utøvelseskursen som den underliggende valutaen må leveres til (call opsjon) eller tas (put opsjon) og en kurs der den underliggende valutaen kan kjøpes eller selges i markedet.

For opsjoner med kontant oppgjør, innebærer et salg risikoen for at opsjonen må gjøres opp ved en ufordelaktig utøvelseskurs i forhold til spot-kursen som valutaen er kjøpt på. I begge tilfeller kan tapet overstige den totale premien som kan mottas, slik det er vist i avkastningsprofilene over.

For selgeren av en call-opsjon er det potensielle tapet ubegrenset.

Risikoen for selgeren av en put-opsjon tilsvarer differansen mellom utøvelseskursen minus premien og null.

I opsjonens løpetid vil valutakursen, de forventede svingningene i valutakursen, og pengemarkedsrenten påvirke markedsverdien på opsjonen. Påvirkningen på markedsverdien vil avhenge av hva slags type opsjon det dreier seg om.

I tilfelle avslutning av opsjonsposisjonen før planlagt utløp kan selgeren lide et tap tilsvarende absoluttverdien av den negative markedsverdien pluss en spread på off-setting transaksjonen.

Ved kjøp av valutaopsjoner

Når du kjøper valutaopsjoner er risikoen begrenset til premien som er betalt.

**SPESIFIKKE RISIKOER
KNYTET TIL KOMBINERTE
OPSJONER**

En kombinasjon inkluderer to eller flere opsjonskontrakter på samme underliggende, men som er ulike med tanke på opsjonstype eller opsjonskarakteristikker.

Antallet mulige kombinasjoner er viktig. Derfor kan ikke risikoen som er involvert i enhver kombinasjon beskrives i dette dokumentet. Investoren må gjøre seg kjent med de spesifikke risikoene knyttet til den eventuelle kombinasjonen.

Det kan likevel være greit å merke seg at for enhver kombinasjon vil kansellering, på et bestemt tidspunkt, av en eller flere opsjoner innebære betydelige endringer i risikoposisjonen for investoren.

blue white logo

SIKKERHET	Vi kan kreve at du stiller sikkerhet når du inngår en transaksjon med oss som motpart.
SPESIELLE MARKEDSFORHOLD	Under spesielle markedsforhold kan det være vanskelig eller umulig å likvidere en posisjon. Dette kan for eksempel oppstå i tider med raske prisbevegelser hvis prisene stiger eller faller i slik grad at vi ikke er i stand til å fastsette en pris eller handling med finansielle instrumenter blir suspendert eller begrenset i henhold til reglene for den regulerte markedsplassen.
BESKATNING	Skattebehandlingen av gevinst eller tap på opsjoner på valuta avhenger av om du handler som privatperson eller på vegne av et selskap. På grunn av kompleksiteten i de aktuelle skattereglene anbefaler vi at du rådfører deg med en regnskapsfører, skatterådgiver eller annen profesjonell rådgiver for å klargjøre konsekvensene for skatt og regnskapsforhold.